

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

УДК 343.2 (4)

Наталія Володимирівна Коломієць,
кандидат юридичних наук
(Чернігівський національний технологічний
університет, Чернігів)

ЗАОХОЧЕННЯ У КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОМУ ПРАВІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Стаття є продовженням серії наукових публікацій автора, присвячених аналізу зарубіжного законодавства щодо застосування заохочення до засуджених. Статтю присвячено аналізу заохочувальних норм кримінально-виконавчого (пенітенціарного) права європейських та інших країн.

Ключові слова: заходи заохочення, засуджені, європейський досвід, умовно-дострокове звільнення, пенітенціарні установи.

Постановка проблеми. У загальній теорії права правове заохочення визначається як особливий засіб позитивного соціально-правового впливу на поведінку людей із метою породження і підтримки суспільно значущої активності, у результаті застосування якої винагороджується заслужена поведінка суб'єкта і реалізується взаємний інтерес особи,

© Коломієць Н. В., 2016

суспільства і держави, або як позитивний чинник, що впливає на свідомість індивіда, викликає зацікавленість в отриманні благ, апелюючи до свободи суб'єкта й очікування результату, який залежить, перш за все, від його суб'єктивного рішення [1, с. 7].

Загальновідомо, що теорія мотивації будується на двох основних поняттях «потреби» та «винагороди», яка у кримінально-виконавчих відносинах виступає в ролі стимулу, у значенні засобу впливу на людину в формі покарання чи заохочення, так само загрози чи реального застосування покарання або обіцянки заохочення, які можуть змінити поведінку людини [2].

Із вищевикладеного випливає, що заходи заохочення засуджених слід розглядати як важливу складову в правовому регулюванні процесу виконання та відбування покарання, їх використання стимулює до правослухняної поведінки. Безсумнівно, інститут заохочень у кримінально-виконавчому праві має велике значення, а деякі науковці називають заходи заохочення «неосновними засобами виправлення».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На території незалежної України над вирішенням проблем кримінально-виконавчого права досить плідно працюють такі вчені, як: К. А. Автухов, В. А. Бадира, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, Т. А. Денисова, О. М. Джужа, В. Г. Ємельянов, О. Г. Колб, І. С. Михалко, А. Х. Степанюк, В. М. Трубников, О. Г. Фролова, С. І. Халимон, І. С. Яковець та ін.

Однак комплексних порівняльних наукових досліджень з означеної проблематики в Україні не проводилося. Виходячи з цього тема статті дуже актуальна.

Метою статті є вивчення досвіду європейських країн із застосування заохочень до засуджених осіб. Зрозуміло, що аналіз законодавства європейських країн, без чого не можливо всебічно розглянути це питання, безумовно, дозволить запропонувати шляхи удосконалення і зміни кримінально-виконавчої системи України, зокрема, завдяки імплементації норм європейського права в законодавство нашої держави.

Виклад основного матеріалу. Вважаємо, що для того, щоб ліквідувати всі теоретичні та практичні проблеми, які виникають під час застосування заходів заохочення до засуджених осіб, треба детально вивчати досвід не тільки європейських, а й, безумовно, пострадянських країн. Саме з огляду на вище-викладене, ми ставимо перед собою завдання розглянути досвід як європейських держав, так і країн, які входили до складу Радянського Союзу. З огляду на обсяг опрацьованого матеріалу дана стаття буде присвячена вивченню заохочення лише у кримінально-виконавчому (пенітенціарному) праві європейських держав, а досвід

країн, які входили до складу Радянського Союзу, буде розглянуто в наступній публікації.

Тож, досліджуючи інститут заохочень в інших державах, доцільно буде почати з аналізу тих заходів заохочення, які не передбаченні, але, без сумніву, становлять певний інтерес для кримінально-виконавчого законодавства України.

Так, згідно з Кримінально-виконавчим кодексом Польщі до засуджених осіб можуть застосовуватися такі види заходів заохочення: дозвіл на короткострокове побачення без присутності представника адміністрації; дозвіл на побачення в окремому приміщенні; дозвіл на проведення тривалого побачення за межами установ виконання покарань на період до 30 годин; виїзд за межі віправного закладу до 5 днів; дозвіл на участь у культурно-освітніх, фізкультурних і спортивних заняттях; дозвіл на передачу подарунка особі, яку вказав засуджений; дозвіл на побачення у своєму одязі; дозвіл на телефону розмову за рахунок установи виконання покарань; дозвіл на отримання додаткової посилки [3].

Додамо, усі заходи заохочення, передбачені у кримінально-виконавчому законодавстві Польщі, застосовуються до засуджених за хорошу поведінку під час відбування покарання. Отже, мета інституту заохочень у цій країні – стимулювання засудженого до кращої поведінки (ст. 137, 138 КВК Польщі) [4].

Відповідно до ст. 137 КВК Польщі такі види заохочення, як дозвіл на побачення за межами установи виконання покарань з близькою людиною чи людиною, яка заслуговує на довіру, на період, що не перевищує 30 годин, і дозвіл на вихід за межі установи без нагляду на строк, що не перевищує 14 днів, можуть бути використані, якщо поведінка засудженого під час відбування покарання була такою, яка не викликає сумніву стосовно того, що, знаходячись поза межами установи виконання покарань, засуджений буде дотримуватися правопорядку.

Варто зауважити, що однією з підстав, за наявності якої може бути застосований один із вищезазначених видів заохочень, виступає наявність половини відbutого строку покарання. Найвищий захід заохочення, який також використовується після відbutтя половини строку покарання, – це умовно-дострокове звільнення. Так, згідно з п. 3, 4 ст. 55 КВК Польщі дозвіл на застосування до засудженої особи заохочення у виді виїзду за межі віправного закладу на строк до п'яти днів надає пенітенціарний суддя [5].

Застосування заходів заохочення, зокрема, у виді відпусток та разових виїздів за межі установ, є важливим засобом ресоціалізації засуджених і дуже широко відомий в європейських країнах.

Наприклад, у Швейцарії короткострокова або довгострокова відпустка (тобто вихід засудженого за межі установи виконання покарань) є певним засобом реінтеграції засуджених у суспільство і належить до головних елементів прогресивної системи виконання покарань. Такі звільнення надаються під час відбування покарання у виконавчих установах як відкритого, так і закритого типу, їх тривалість – від декількох годин до двох діб. У більшості випадків ці відпустки припадають на кінець тижня. Керівництво виправних установ має право відпускати засуджених у так звані «цільові відпустки» для вирішення важливих сімейних та інших особистих проблем. Однак їх тривалість не може бути більше 16 годин [6, с. 56]. Цікаво, що цей вид заоочення у відкритих установах використовується після того, як засуджений відбув 1/6 строку покарання, а в закритих установах – після відбууття 1/3 строку [6, с. 59].

Схожою є система надання відпусток у Нідерландах, до речі, її можна назвати найліберальнішою. Адміністрація виправних закладів може звільнити камери для нових ув'язнених, надаючи домашні відпустки, розриваючи виконання вироку або достроково звільняючи менш небезпечних злочинців [7, с. 171–173].

Надаючи характеристику інституту заоочень, що застосовуються в зарубіжних державах до засуджених осіб, та аналізуючи його суть, можемо умовно виокремити три групи заоочувальних норм, які регулюють використання різних видів заоочень:

- 1) норми, які передбачають заоочення, що застосовуються до засуджених одноразово;
- 2) норми, якими передбачені заоочення, що змінюють умови утримування засуджених;
- 3) норми, які містять заоочення, що пов'язанні з умовно-достроковим звільненням.

Оскільки заоочувальні норми першої групу (за кримінально-виконавчим законодавством європейських держав) аналізувалися нами раніше, можемо додати, що характерною для цієї групи є наявність такого виду заоочень, як дозвіл на вихід за межі установи виконання покарання, а мета його використання – соціальна адаптація засудженого після звільнення.

На наше переконання, не менш цікавими є заоочувальні норми другої групи, адже виступають основою інституту заоочення у кримінально-виконавчому праві. Вони дуже широко застосовуються у всіх європейських державах. Різниця тільки в тому, що в одних державах засудженим змінюють умови тримання на кращі в межах однієї пенітенціарної установи, а в інших засуджених переводять з однієї пенітенціарної установи в іншу.

Перед тим, як провести аналіз законодавства зарубіжних країн, що розкриває зміст другої групи заохочувальних норм, треба почати з того, що в більшості європейських держав існує і успішно функціонує система установ виконання покарань, яка поділяється на різні рівні безпеки, а саме пенітенціарні установи: супермаксимального рівня безпеки («супермакс»); максимального рівня безпеки («категорія «A»); середнього рівня безпеки («категорія «B»); напіввідкриті (категорія «C»); відкриті (категорія «D») [8, с. 169].

Наприклад, п. 107 Європейських пенітенціарних правил рекомендує забезпечити поетапний перехід засудженого до життя на свободі, особливо це стосується осіб, засуджених на великі строки. Такий перехід стає можливим за рахунок переведення засудженого із установ максимального рівня безпеки в установи нижчого рівня безпеки, навіть/аж до відкритих. Останні не мають огорожі по периметру і знаходяться переважно в сільській місцевості, де засуджені займаються сільським господарством і у змозі вільно пересуватися як по території установи виконання покарання, так і за її межами [9, с. 6].

У цьому контексті варто зазначити, що сучасна система поділу установ виконання покарань в Україні хоча і схожа з європейськими (максимальний, середній, мінімальний рівні безпеки), але з огляду на значну гуманізацію майже «стерта» відмінність (суворість) у рівнях безпеки. Таку відмінність можна простежити лише між максимальним рівнем безпеки і мінімальним з полегшеними умовами тримання.

Цікавим, на нашу думку, є досвід Федеративної Республіки Німеччини. Особливістю пенітенціарної системи цієї держави є те, що нормативні акти, які регламентують діяльність пенітенціарних установ, не тільки відображають принципи, норми і стандарти міжнародних документів у галузі виконання і відбування покарання, а й передбачають, що самі установи можуть брати участь у підготовці проекту майбутньої міжнародної конвенції, що врегульовують пенітенціарні проблеми (ст. 335–336). З огляду на побудову та поводження із засудженими, на демократичні принципи та окремі інститути пенітенціарна система Німеччини є унікальною і визнаною в Європі. Про це свідчить історичний шлях, що пройшла ця держава [10, с. 333].

Нині правове регулювання виконання кримінальних покарань у Німеччині здійснюється Кримінальним кодексом від 15 травня 1971 р. (у ред. від 13 листопада 1998 р.) і прийнятим у березні 1976 р. Законом «Про виконання покарання у виді позбавлення волі та заходи виправлення і безпеки, що виражуються в позбавленні волі» [11].

Кримінально-виконавча система Німеччини складається із пенітенціарних установ закритого, відкритого типу та установ, в яких три-

маються особи з психічними захворюваннями, а також засуджені, що лікуються від наркоманії та алкоголізму. У в'язниці закритого типу потрапляють всі засуджені за небезпечні злочини, тобто злочини, вчинені проти державного або суспільного устрою, а також за насильницькі дії проти життя тощо. Це основний вид пенітенціарних установ.

За законодавством Німеччини умови тримання засуджених осіб можуть бути зміненні, якщо є наявні позитивні зміни в поведінці засудженого. Така особа може бути переведена до пенітенціарних установ відкритого типу, де засуджені мають значно більше прав, і з нею досить активно починає працювати соціальний працівник. Крім цього, до неповнолітніх злочинців як заохочення використовується скорочення строку покарання. Наприклад, за кожен місяць правослухняної поведінки на певний строк скорочується відбування покарання [12, с. 15].

Не менший інтерес представляє досвід Швейцарії, де особи, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі, які відбули 10 років і продемонстрували хорошу поведінку, можуть бути переведені до установи значно нижчого рівня безпеки, навіть до відкритих установ. У цілому за КК Швейцарії всі засуджені, які відбули щонайменше половину покарання, переводяться до відкритих установ, але обов'язковою умовою є наявність правослухняної поведінки [12, с. 15].

Зазначимо, що в КВК України також є статті, які передбачають і зміну умов тримання засуджених до позбавлення волі (ст. 100), і переведення таких засуджених (ст. 101). Однак, як бачимо, ці норми не входять до змісту ст. 130 КВК, яка визначає систему заходів заохочення для засуджених до покарання у виді позбавлення волі, а розміщені по всьому нормативно-правовому акту.

Натомість за кримінальним законодавством Швейцарії переведення засуджених із установ закритого типу у відкриті є обов'язковим етапом відбування покарання. І такий вид заохочення застосовується до засуджених, які позитивно себе проявили під час відпусток [6, с. 57].

У відкритих установах діє особливий режим, основна мета якого – найменше спричинення страждань засудженному у зв'язку з його ізоляцією від суспільства (сім'ї, друзів). Відкриті пенітенціарні установи багато в чому нагадують наші виправні центри. Такі заклади є в кримінально-виконавчих системах США, Швеції, Данії, Німеччини, Великої Британії та інших держав. У відкритих установах виконання покарань передбачений менш суворий режим, ніж у звичайних, велика увага приділяється індивідуальній роботі із засудженим, зокрема, за допомогою методів психотерапії, можливе вільне пересування по території без нагляду, дозволяється виїзд за межі пенітенціарної установи [14, с. 280].

В англійській пенітенціарній системі засуджені можуть бути переведені до установи виконання покарань меншого ступеня безпеки, якщо робиться висновок про те, що така засуджена особа не є суспільно небезпечною і не схильна до втечі. Для цього працівниками пенітенціарних установ постійно збирається інформація, джерелами останньої є особові справи, різного роду запити, медичні довідки, тобто здійснюється досить ретельне вивчення засудженого шляхом різноманітних тестувань та опитувань [14, с. 22].

Прогресивна система у британських в'язницях побудована таким чином, що засуджені залежно від поведінки можуть переводитися з однієї установи до іншої, тобто особи, засуджені за різні за ступенем тяжкості злочини чи на різні строки покарання, навіть довічно, утримуються спільно і впливають один на одного. Для вітчизняної пенітенціарної системи це не зовсім прийнятна ситуація, адже традиційно вважається, що засуджені з більшим кримінальним досвідом можуть негативно впливати на інших осіб. Тоді як опитаний персонал пенітенціарних закладів Англії зазначає, що такі засуджені здійснюють позитивний вплив на інших [14, с. 46].

В Ізраїлі засуджена особа також за хорошу поведінку може бути переведена в категорію «розконвойованої». Така особа має право віштовуватися на роботу за межами пенітенціарної установи. Після ранкової перевірки йти з установи виконання покарання, але обов'язково повернутися до вечірньої перевірки [15, с. 62].

Вивчаючи третю групу заохочувальних норм в зарубіжних державах, тобто ті, що пов'язані з умовно-достроковим звільненням, можемо констатувати, що дуже широко використовуються таке заохочення, як скорочення строку відбування покарання. Цей вид, з нашої точки зору, також можна віднести до третьої групи, адже він передує заміні невідбутої частини покарання та умовно-достроковому звільненню.

Нагадаємо, у Німеччині як заохочувальний захід до неповнолітніх засуджених застосовують скорочення строку відбування покарання, тобто за кожен місяць правослухняної поведінки зменшується строк ув'язнення на певну кількість днів [16, с. 15].

Крім того, відповідно до КК Німеччини, якщо особа засуджена за умисний злочин до позбавлення волі на строк більше двох років, то в такому випадку суд одночасно з покаранням призначає превентивне ув'язнення, коли на основі мотивованої постанови адміністрації в'язниці і наглядової ради суддя збільшує строк тюремного ув'язнення засудженному, який відбув строк покарання, до виправлення засудженого [16, с. 67].

Проаналізувавши великий масив актів, можемо додати, що кримінальне законодавство більшості європейських країн передбачає можливість і заміни невідбутої частини покарання, і умовно-дострокового звільнення.

Так, за законодавством Німеччини умовно-дострокове звільнення призначається за рішенням суду. Підставами, за яких може бути застосоване умовно-дострокове звільнення, є відbutтя двох третин призначеною судом покарання, а також те, що дана особа не повинна бути суспільно небезпечною.

Під час прийняття рішення про застосування до засудженого умовно-дострокового звільнення суддя обов'язково враховує: особу засудженого та його минуле життя; умови, за яких був вчинений злочин; цінність правового блага (об'єкта злочину), що знаходиться під загрозою у випадку вчинення повторного злочину; поведінка засудженого під час віdbuvання покарання; умови життя засудженого; наслідки, яких можна очікувати від засудженого після того, як він вийде за межі пенітенціарної установи [10, с. 161–162].

За кримінальним кодексом Німеччини до особи, яка засуджена вперше на строк покарання не більше двох років позбавлення волі, суд може застосувати умовно-дострокове звільнення. Підставою в даному випадку вважається відbutтя половини строку покарання (не менше шести місяців) [17, с. 54].

Дуже цікавим є той факт, що в Німеччині до осіб, які засуджені до довічного позбавлення волі, також може бути застосоване умовно-дострокове звільнення. Так, суд може винести рішення про застосування до такої засудженої особи умовно-дострокового звільнення, якщо ув'язнений віdbув п'ятнадцять років позбавлення волі.

Як бачимо, тяжкість злочину не впливає на можливість застосування найвищого виду заохочення, якщо засуджений віdbув дві третини призначеною покарання, не порушує інтереси суспільної безпеки, тобто він може сподіватися на дострокове звільнення. Іспитовий строк у такому випадку становить п'ять років [18, с. 35].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зарубіжний досвід може і повинен стати деяким орієнтиром на шляху удосконалення вітчизняної кримінально-виконавчої системи, яка, не втрачаючи своєї національної індивідуальності, великого позитивного досвіду, має розвиватися в руслі світових процесів.

Список використаних джерел

1. Гущина Н. А. Поощрение в праве: теоретико-правовое исследование: автореф. дис. на соискание учен. Степени д-ра юрид. наук : спец.12.00.01 / Нина Адамовна Гущина; С.-Петербург. гос. ун-т. – Санкт-Петербург, 2004. – 37 с.
2. Карелін В. В. Забезпечення дотримання принципу раціонального застосування примусових заходів і стимулювання правослухняної поведінки при застосуванні до засуджених заходів стягнення та заохочення [Електронний ресурс] / В. В. Карелін // Форум права. – 2013. – № 2. – С. 216–222. – Режим доступу: <http://www.pravnuk.info/fomum-pr/1953-zabezpechennya-dotrimannya-principu-racionalnogo-zastosuvannya-primusovix-zaxodiv-i-stimulyuvannya-pravosluxnyanoi-p>.
3. Kodeks karny wykonawczy z dnia 6 czerwca 1997 r. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeks.ws/karny_wykonawczy/tekst.htm.
4. Kodeks karny. Praktyczny kometarz (praca zbiorowa) / Pod red. prot., dr. hab. M. Mozgawy. – Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2007. – 724 s.
5. Давыдова И. А. Судебный контроль за исполнением уголовных наказаний : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Ирина Александровна Давыдова. – Рязань, 2005. – 249 с.
6. Веррен А. Исполнение наказания и применение уголовно-правовых мер в Швейцарии в отношении взрослых правонарушителей / А. Веррен // Актуальные проблемы пенитенциарной науки и практики : материалы Международной научно-практической конференции. – Ч. 1. – Москва : НИИ УИС Минюста России, 2004. – С. 32–51.
7. Бойцова В. В. Уголовное и пенитенциарное право. Опыт Нидерландов и России / В. В. Бойцова, Л. В. Бойцова // Прокурорская и следственная практика. – 2000. – № 3–4. – С. 166–173.
8. Греков М. Л. Тюремные системы : состояние, перспективы : дис... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Михаил Леонидович Греков. – Краснодар, 2000. – 195 с.
9. Тарабрина С. Е. Исправительные программы для осужденных к лишению свободы: зарубежный и отечественный опыт : дис...канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / Софья Евгеньевна Тарабрина; Академия права и управления. – Рязань, 2004. – 234 с.
10. Miller R. Sexton G. Jacobsen V. Developing a Jail Industry A Woorkbook. – Monograph. Bureau of Justice Assistance. – 2002. – P. 56.
11. Бабаян С. Л. Поощрительные институты уголовно-исполнительного права (теория и практика применения) : дис...д-ра юрид. наук :

- спец. 12.00.08 / Сергей Львович Бабаян; Академия управления МВД России. – Москва, 2014. – 592 с.
12. Хуторская Н. Б. Зарубежный опыт исполнения наказания в виде лишения свободы в учреждениях открытого и полуоткрытого типа: аналитический обзор с предложениями / Н. Б. Хуторская, О. И. Макарчук, Е. В. Федосова. – Москва : ФКУ НИИ ФСИН России, 2010. – 27 с.
13. Філоненко О. А. Особливості кримінальних покарань за законодавством Німеччини / О. А. Філоненко, В. А. Кублей // Модернізація системи професійної підготовки пенітенціарного персоналу: питання філософії, права, педагогіки й психології, теорії і практики (м. Чернігів, 6 червня 2014 р.) / Чернігівський юридичний коледж ДПтС України. – Чернігів : Десна Поліграф, 2014. – 376 с.
14. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германии / науч. ред. и вступ. ст. д-ра. юрид. наук, проф. Д. А. Шестакова; предисл. д-ра права Г.-Г. Йешека: перевод с нем. Н. С. Рачковой. – Санкт-Петербург : Юрид. центр Пресс, 2003. – 532 с.
15. Краснов Ю. А. Зарубежный опыт исполнения наказания в виде лишения свободы в отношении несовершеннолетних / Ю. А. Краснов // Ведомости уголовно-исполнительной системы. – 2011. – № 7. – С. 15.
16. Уголовный кодекс Швейцарии : научное редактирование, предисловие и перевод с немецкого канд. юрид. наук А. В. Серебренниковой. – Санкт-Петербург : Юрид. центр Пресс, 2002. – 89 с.
17. Антонян Е. А. Вопросы гуманизации исполнения наказаний в России и зарубежных странах / Е. А. Антонян //Актуальные проблемы российского права. – 2009. – № 4. – С. 280–281.
18. Пономарев С. Н. Тюремная система Англии и современное общество: монография / С. Н. Пономарев, А. Ф. Маруков, В. В. Геранин. – Рязань : Академия права и управления Минюста России, 2002. – 136 с.
19. Макарчук О. И. Исполнение уголовных наказаний в виде лишения свободы в Израиле / Зарубежный опыт исполнения уголовных наказаний : сб. науч. статей. Вып.2 / сост.и ред. О. И. Макарчук. – Москва : НИИ ФСИН России. – 2010. – 100 с.
20. Жабский В. А. Уголовное наказание в Российской Федерации и зарубежных странах : монография / под общ. ред. А. Я. Гришко. – Рязань: Академия ФСИН России, 2010. – 280 с.
21. Фильченко А. П. Практика законодательного регулирования условно-досрочного освобождения от отбывания наказания по уголовному законодательству России и ФРГ / А. П. Фильченко // Правовое обеспечения исполнения наказаний в Российской Федерации и Фе-

- деративной Республике Германии: материалы междунар. науч.-практ. семинара (Рязань, 24–25 марта 2011 г.). – Рязань: Академия ФСИН России, 2011. – С. 53–56.
22. Бурчихин А. Н. Сравнительно-правовой анализ условно-досрочного освобождения по УК РФ и УК ФРГ / А. Н. Бурчихин // Правовое обеспечение исполнения наказаний в Российской Федерации и Федеративной Республике Германии: материалы междунар. науч.-практ. семинара (Рязань, 24–25 марта 2011 г.). – Рязань: Академия ФСИН России, 2011. – С. 30–35.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2015.

Натал'я Владилівна Коломиєць,
кандидат юридических наук
(Чернігівський національний технологічний університет,
Чернігів, Україна)

ПООЩРЕНИЯ В УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОМ ПРАВЕ ЕВРОПЕЙСКИХ СТРАН

Статья является продолжением серии научных публикаций автора, посвященных анализу зарубежного законодательства по применению поощрения к осужденным. Статья посвящена анализу поощрительных норм уголовно-исполнительного (пенитенциарного) права европейских и других стран.

Ключевые слова: меры поощрения, осужденные, европейский опыт, условно-досрочное освобождение, пенитенциарные учреждения.

Natalia V. Kolomiets,
candidate of law sciences

(Chernihiv National University of Technology, Chernihiv, Ukraine)

ENCOURAGEMENTS WITHIN THE PENAL LAW OF EUROPEAN COUNTRIES

Legal encouragement within the general theory of law is defined as a special mean of the positive social and legal impact on people's behavior for the purpose of generating and maintaining a socially important activity, as a result of which is awarded the individual behavior and realized mutual interest of the individual, society and the state or as a positive factor influencing on the consciousness of the individual, appealing to his interest in the benefits, his freedom and expectation of the result, which, primarily, depends on his subjective decision.

The problems of penal law in Ukraine are studied by such scholars as: K. A. Avtuhova, V. A. Badyra, I. H. Bohatyrev, O. I. Bogatyreva, T. A. Denisova, A. N. Dzhuzha, V. H. Yemelianov, A. H. Kolb, I. S. Mykhalko, A. Kh. Stepaniuk, V. M. Trubnikov, A. H. Frolova, S. I. Halimon, I. S. Yakovetc and others.

However, the comprehensive comparative researches in the mentioned sphere have not been conducted in Ukraine. Therefore, the subject of the article is of high importance.

The author of the article studies the experience of European and other countries in the sphere of applying measures of encouragement to the imprisoned convicts. The analysis of the legislation of European countries provides possibility to improve and change penal system of Ukraine implementing the norms of European law into the legislation of our state.

Having analyzed the experience of Poland, Germany, Switzerland and other countries, the author concludes that the severity of a crime does not affect the possibility of using encouragement, if the convicted has served two-thirds of his imprisonment, does not violate the interests of public safety he can count on parole. The probation period in this case is five years.

International experience can and should be a kind of guidance on the way to improvement of the national penal system, without losing its national identity, a large positive experience, should be developed in the line with global processes.

Key words: measures of encouragement, convicted, European experience, grant of parole, penitentiary establishments.